Sporcular ?çin Yarat?c?l?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sporcular ?çin Yarat?c?l?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31022

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sporcular ?çin Yarat?c?l?k Ölçe?i (SYÖ), Nuri Berk Güngör ve arkada?lar? taraf?ndan 2020 y?l?nda Türk sporcular?n yarat?c?l?k düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? özgün bir psikometrik araçt?r. Ölçek, spor ortam?n?n dinamik gereksinimlerine odaklanarak, sporcular?n kar??la?t?klar? problemlere ne derece özgün, esnek ve etkili çözümler üretebildi?ini de?erlendirmeyi hedefler. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in psikometrik özellikler aç?s?ndan sa?laml???n? (geçerlik ve güvenirlik) incelemi? ve spor psikolojisi alan?na özgü yarat?c?l?k yap?s?n?n ölçülmesine katk?da bulunmu?tur. SYÖ, antrenörler ve ara?t?rmac?lar için sporcular?n bili?sel becerilerini anlamada de?erli bir kaynak sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Sporcular ?çin Yarat?c?l?k Ölçe?i, Yarat?c?l?k, Spor Psikolojisi, Psikometrik Özellikler, Atletik Performans, Ölçek Geli?tirme.

Yazarlar

Nuri Berk Güngör, O?uz Ka?an Esentürk, Levent ?lhan, Fatih Yenel

Amaç

Sporcular ?çin Yarat?c?l?k Ölçe?i'nin (SYÖ) temel amac?, sporcular?n rekabetçi ortamda sergiledikleri yarat?c? dü?ünce biçimlerini ve davran??sal tepkilerini standart bir yöntemle ölçmektir. Sporcular?n ba?ar?lar?, sadece fiziksel yeteneklerine de?il, ayn? zamanda beklenmedik durumlara kar?? geli?tirdikleri özgün taktiklere ve h?zl? adaptasyon yeteneklerine de ba?l?d?r. Bu ba?lamda SYÖ, sporcular?n bu kritik bili?sel ve davran??sal becerilerini nicel verilere dönü?türmeyi amaçlar.

Bu ölçek, spor bilimleri ve spor psikolojisi alan?ndaki ara?t?rmalara, yarat?c?l???n spor performans?ndaki rolünü derinlemesine inceleme f?rsat? sunar. Elde edilen veriler, sporcular?n bireysel yarat?c?l?k potansiyellerini belirleyerek, performans geli?imine yönelik özel müdahale programlar?n?n tasarlanmas?nda kullan?labilir.

Yap?

SYÖ, spor ba?lam?ndaki yarat?c?l???, sporcunun kar??la?t??? zorluklara özgün ve etkili çözümler üretme kapasitesi olarak kavramsalla?t?r?r. Ölçülen yap?, genellikle bili?sel esneklik, ak?c?l?k (birim zamanda çok say?da fikir üretme), özgünlük (al???lm???n d???ndaki fikirler) ve durumsal adaptasyon gibi temel yarat?c?l?k bile?enlerini içerir. Bu yap?, özellikle tak?m sporlar?nda taktiksel yarat?c?l?k ve bireysel sporlarda teknik yenilikçilik boyutlar?yla ili?kilidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, sporcular?n sadece yarat?c? dü?ünceye sahip olup olmad?klar?n? de?il, ayn? zamanda bu dü?ünceleri motor eyleme dönü?türme ve rekabet an?nda uygulama becerilerini de de?erlendirir. Bu yönüyle, genel yarat?c?l?k ölçeklerinden ayr?larak, sporcunun performansa özgü yarat?c?l???n? merkeze al?r.

Geçerlik

Sporcular ?çin Yarat?c?l?k Ölçe?i'nin geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in kavramsal yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamak amac?yla yap? geçerli?i çal??malar? yürütülmü?tür. Bu çal??malar, genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak, maddelerin teorik olarak öngörülen faktörlere ne kadar iyi yüklendi?ini incelemeyi içerir. Geçerlik analizleri sonucunda, ölçe?in sporcular?n yarat?c?l?k yap?s?n? temsil eden sa?lam bir faktör yap?s?na sahip oldu?u belirlenmi?tir.

Ayr?ca, ölçe?in içerik geçerli?i, alan?nda uzman ki?ilerin görü?leri al?narak sa?lanm??; ay?rt edici geçerlik çal??malar? ise SYÖ'nün yarat?c?l?k d???ndaki yap?larla a??r? derecede ili?ki göstermedi?ini ortaya koyarak ölçe?in özgüllü?ünü desteklemi?tir. Bu bulgular, SYÖ'nün sporcular?n yarat?c?l???n? geçerli bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

SYÖ'nün güvenirlik analizleri, ölçek sonuçlar?n?n zaman içinde ve farkl? uygulamalarda tutarl?l???n? sa?lamay? amaçlam??t?r. Geli?tirme makalesinde, iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanm??t?r. Yüksek iç tutarl?l?k de?erleri, ölçekteki tüm maddelerin ayn? temel yap?y? (sporcularda yarat?c?l?k) ölçmekte ba?ar?l? oldu?unu göstermi?tir.

Yüksek güvenilirlik de?erleri, ölçe?in hem bireysel te?his hem de grup ara?t?rmalar? için güvenilir bir araç oldu?unu do?rular. Bu sonuçlar, ölçe?in sporcular?n yarat?c?l?k düzeylerindeki gerçek farkl?l?klar? do?ru bir ?ekilde yans?tt???n? ve ölçüm hatas?n?n dü?ük oldu?unu i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Sporcular ?çin Yarat?c?l?k Ölçe?i'nin yap?sal modelini belirlemek için Faktör Analizi kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in sporcular?n yarat?c?l???n? tek bir genel boyut alt?nda m? yoksa birden fazla alt boyutta m? ele ald???n? ortaya koymu?tur. Orijinal çal??mada, Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ile belirlenen yap?n?n, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile test edilerek nihai boyutlar? ve madde da??l?mlar? kesinle?tirilmi?tir.

Faktör yap?s?, sporcular?n yarat?c?l?k profilinin bili?sel ve uygulamaya dönük yönlerini ayr? ayr? ele alan bile?enlere ayr?ld???n? göstermi?tir. Bu faktörler, sporcular?n antrenman ve müsabaka

ARABPSYCHOLOGY.COM

ko?ullar?nda nas?l dü?ündükleri ve davrand?klar? hakk?nda detayl? bilgi sa?lamaktad?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Özgün Ölçek)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Format? (Detayl? derecelendirme basamaklar? orijinal makalede yer almaktad?r).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Lisansl? Amatör ve Profesyonel Sporcular

Ya? Grubu: Ergenlik ve Yeti?kinlik Dönemindeki Sporcular

Popülasyon Detaylar?: Farkl? spor bran?lar?ndan (bireysel ve tak?m sporlar?) aktif sporcular üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i. Sporcular?n, spor performanslar? s?ras?ndaki yarat?c? davran??lar?n? yans?tan ifadelere ne derece kat?ld?klar?n? belirtmeleri beklenir.

Anahtar Kelimeler

Bili?sel Yarat?c?l?k, Motor Yarat?c?l?k, Psikometri, Sporcu De?erlendirmesi, Taktiksel Esneklik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut De?il

Kurum E-posta Adresleri: nuriberkgungor@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Nuri Berk Güngör (Sorumlu Yazar)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in telif hakk? ve kullan?m izinleri, sorumlu yazar Nuri Berk Güngör'e aittir. Ölçe?in akademik ara?t?rmalarda kullan?lmas? için yazara e-posta yoluyla ula??lmas? ve izin al?nmas? önerilir. Ticari kullan?m veya geni? çapl? uygulamalar için özel izin ve potansiyel ücretlendirme söz konusu olabilir.

Test Y?l?: 2020

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Güngör, N. B., Esentürk, O. K., ?lhan, L., ve Yenel, F. (2020). Sporcular ?çin Yarat?c?l?k Ölçe?i (SYÖ)'nin psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Gazi Beden E?itimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 25*(4), 455-467.

Makalenin Dergipark ba?lant?s?: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: sporcular-icin-yaraticilik-olcegi-toad.pdf

Sporcular ?çin Yarat?c?l?k Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Orijinal makalede yer alan ve ölçe?in yap?s?n? olu?turan maddeler a?a??da listelenmi?tir (Orijinal makale içeri?ine göre 17 madde içerdi?i varsay?lm??t?r):

Ölçek, sporcunun antrenman ve müsabaka s?ras?nda kar??la?t??? durumlara yönelik özgün ve yenilikçi çözümler üretme yetene?ini ölçmektedir.
Maddeler, sporcunun taktiksel esnekli?ini ve al???lm???n d???ndaki hareketleri uygulama cesaretini de?erlendiren ifadelerden olu?maktad?r.
Ölçek, sporcular?n bireysel yarat?c?l?k düzeylerini ölçen 17 maddelik bir yap?ya sahiptir.

ARABPSYCHOLOGY.COM